

మధుర: మాయా రంభా నల కూబరుల వృత్తాంతాన్ని బట్టి ఇది 'షేక్స్పియర్ 'కామెడ్ ఆఫ్ ఎర్రర్సు' ను స్ఫురింప చేస్తుందని గిరీశం గారు అన్నారు నాతో. 1976 దాకా విశ్వనాథ వారి మీద విరుచుకు పడ్డ మారీచ, సుబాహు, ఖరదూషణాదులకు విశ్రాంతి లేని పని కల్పించారు మీరు.

ఉషశ్రీ: అసలు మన రామాయణ మహాభారత పురాణాదులకు హేతువాదులు, నాస్తికులే కదా ప్రచారం కల్పించింది ఇంగ్లీషు చదువుకున్న కొందరు కుహనా మేధావుల వల్ల ఈ జాతి ధర్మ ప్రచార దీక్షకు మనం నోరు చేసుకోవాల్సి వచ్చింది అంతే.

మధుర: మీరు చాలా పాగుబోతు, ఎవరికీ తలవంచరని అంతా అనుకుంటూ ఉంటారు. ఎందుకు ఆ తలబిరుసు?

ఉషశ్రీ: (నవ్వుతూ) అది విశ్వనాథ వారి నుంచి సంక్రమించింది నాకు అక్షరదీక్షనిచ్చిన వెంపరాల సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు, నండూరి రామకృష్ణమాచార్య, దిగుమర్తి సీతారామస్వామి, దర్పా సర్వేశ్వర శాస్త్రి, వీరంలా సౌమ్య స్వభావులే.

మధుర: ఇంతకూ ఎవరి తాలూకు మనం?

ఉషశ్రీ: అంగీరసబ్రహ్మర్షిప్రభావ్యాజ ..

మధుర: మీ ప్రవర కాదు నేనడిగింది తెలుగులో చెప్పండి

ఉషశ్రీ: గోదావరికి ఆవల కాకరపర్రు అగ్రహారం పురాణపండ వారి కుర్రవాణ్ణి వెంపరాల వారి శిష్య వంశం.

మధుర: మీకు ముందు భద్రాచలం శ్రీ సీతారామ కల్యాణం చెప్పేవారు దాశరథి శతకంలోనివీ, మొల్ల రామాయణంలోనివీ పద్యాలు చదువుకు పోయేవారు రిన్నింగు కామెంట్రీలా వినలేక చచ్చేవాళ్లం

ఉషశ్రీ: నేను రేడియోలో ఉన్నంత కాలం, నామాట వినే వివేకం కల అధికారులు బ్రతికి ఉన్నంతకాలం జమ్మలమడక మాధవ రామశర్మగారి పక్కన నిలబడి 'రాముడి పెళ్లి జరిపించాం మూడు సంవత్సరాలు ఆయన పక్కన నిలబడి తంతులాగించా'

మధుర: మీ రేడియో వాళ్లు అప్పుడప్పుడు పురాణం చెప్పుకొనే వారినీ, నాటకం పద్యాలు రాగాలతో పాడేవారినీ పంపి, ఒక పక్క, సీతా కల్యాణం జరుగుతూంటే ఉత్తర రామ చరిత్ర, శూర్పణఖ వర్ణనలు చేయిస్తూంటే నవ్వలేక చచ్చాం

ఉషశ్రీ: మనచుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేస్తూ చేతులు నలుపుతూ తిరిగేవారు కాదు రేడియోకి కావలసినది

మధుర: అయితే మిమ్మల్ని మొదట వ్యవసాయ కార్యక్రమాలు చెప్పమనే వారుట మీరంత ఘటికులా?

ఉషశ్రీ: మొదట్లో గుమ్మలూరు సత్యనారాయణ గారు వ్యవసాయ కార్యక్రమాలు

చూసుకునేవారు. నాకు వ్యవసాయ జ్ఞానం శూన్యం చేతిలో కాగితం లేకుండా నోటికొచ్చినట్లు మాట్లాడగల శక్తి కలవారు రేడియోలో రాణిస్థారు నాలా ఎదురుగుండా కాగితం పుచ్చుకు వదుపుతున్న అనుమానం రాకుండా చెప్పగలవాడు మాత్రమే రేడియోకి కావాలి

మధుర: మొదట్లో మీకు రేడియోలో ఉద్యోగం ఎలా వచ్చింది?

ఉషశ్రీ: చక్కని కంఠం, స్వస్థమైన గొంతు ఉన్న నళినీ మోహన్ సెలవు పెడితే రోజువారీ కూలి మీద నన్ను పిలిచారు

మధుర: మీకసలు తెలుగు నేపథ్యం ఎలా వచ్చింది?

ఉషశ్రీ: చిన్ననాడే మా అమ్మగారు నాకు సుమతీ శతకం, వేమన శతకం, భాగవతంలో కొన్ని పద్యాలూ నేర్పించారు.

మధుర: తర్వాత-

ఉషశ్రీ: హైస్కూలులో వెంపరాల సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారి దగ్గర బాల వ్యాకరణంతో నీతి చంద్రిక కంఠోపారం చెయ్యడం వల్లా నాకు వ్యావహారికం అంటే కొంత చురుకైన ఉండేది

మధుర: అది ఎల్లా వదిలింది?

ఉషశ్రీ: ఇంద్రగంటివారి దయవలన, ఈ శతాబ్దంలో మేరుగిరులయిన విశ్వనాథ, శ్రీశ్రీ వేదుల' రామిరెడ్డి ఇత్యాది మంచి 'పలుకున్న' కవితల రుచి మరిగక కాలేజీ వదిలే సమయానికి ఆ వాసన కొంత కొంత వదిలింది ఆ భాష మీద మోహం ఇంకా వదలేదు

మధుర: మీరు రూపకాలు కూడా చేశారా?

ఉషశ్రీ: ఆహా! నాకు తగిన ధోరణిలో. గొల్లపూడి మారుతీరావు, వి సత్యనారాయణ, రతన్ ప్రసాద్ సహకరించేవారు

మధుర: హనుమంతుడు మిమ్మల్ని ఆహ్వానించి ఉంటాడు చూస్తే-

ఉషశ్రీ: మాట్లాడటం అనే విద్య నేర్చుకోవాలనుకునే వారికి హనుమంతుడే గురువుకావాలి ఎప్పుడు ఎవరితో ఎంత మాట్లాడాలో హనుమంతునికి తెలిసినట్లు ఎవరికీ తెలీదు. అతను గొప్ప డిప్లమాట్

మధుర: సింహాసనం మీద ఉన్నవారు రాముడే, సేవా ధర్మ నిర్వహణలో వున్నవారు హనుమంతుడనీ ఫాలో కావాలంటారు

ఉషశ్రీ: (నవ్వుతూ) రాముల వారి సైన్యంలో చేరిన ప్రతి పిల్లకోటి తనూ ఓ ఆంజనేయుణ్ణి అనుకునే వాడట

మధుర: ఈ రోజు కావలసింది పూర్వ సాహిత్యాన్ని ఏ దృష్టితో చూడాలి? ఎలా చదవాలి? ఎలా అర్థం చేసుకోవాలి అని

ఉషశ్రీ: ఆ రహస్యవే నేను ప్రజలకు చెప్పింది. (నవ్వు)

మధుర: అందుకే భారత భాగవత రామాయణాలకు మారుపేరు ఉషశ్రీ అనిపించుకున్నారు వ్యాస వాల్మీకీలు మిమ్మల్ని పూనినట్లు మీ గొంతుకలో వినిపిస్తుంది మీది ఉద్యోగం కాదు సద్యోగం తెలుగు వారి ఇళ్లను మీ రచనలతో వైమిశారణ్యంగా మార్చేశారు.

ఉషశ్రీ: మన పురాణాలు మన జీవ నదుల్లాటివి పోతన్న, రామరాజ భూషణుడు, శ్రీశ్రీ ఒకకోవలోనివారు ప్రాస ప్రీతిలో. కృష్ణదేవరాయలు, తెనాలి రాముడు, విశ్వనాథ ఒక శ్రేణివారు పదగుంఢనలో

మధుర: ఈ దేశానిది మమ్మీడాడే కల్పరు కాదనడానికి మీరు చేసిన సేవ చాలా ఉంది. మమ్మీ నిన్ను దలంచి పుస్తకము చేతన్ బూనితిన అని చదివే వాళ్లు కాదు కావలసింది

ఉషశ్రీ: నేను కాకినాడలో 47-50ల మధ్య ఇంటర్ మీడియట్ వెలిగిస్తూ ఉండేవాణ్ణి. ఆర్డర్ ధర్మావలంబనయే భారత దేశానికి శ్రీరామ రక్ష అని నమ్మినవాడిని

మధుర: మీరు యక్షగానాల వంటివి రాశారా?

ఉషశ్రీ: శ్రీవెంకటేశ్వర కల్యాణం, రాగహృదయం, జ్వలిత జ్వాల, మల్లెపందిరి, ప్రేయసి-ప్రియంవద, నావన్నీ సంప్రదాయ సంపదకు గీటురాళ్లు

మధుర: ఈ సాంకేతిక ప్రజ్ఞను ఆధునిక జీవన విధానాన్ని మీరు తిప్పరిస్తారా? మోడ్రన్ను అంతా పూల్సినీ, సైంటిఫిక్ థింకింగ్ గట్టా మనకు అక్కర్లేదనీ అనుకుంటున్నారా?

ఉషశ్రీ: నేను నిత్యాగ్నిహోత్రుణ్ణి

మధుర: మీరు విశేషంగా పుచ్చుకుంటారని విన్నా - నిజమా?

ఉషశ్రీ: ఏవిటి?

మధుర: అమృతం

ఉషశ్రీ: నేను సురుణ్ణి అసురుణ్ణి కాను విష్ణవం శ్లోస సంప్రదాయం ఈజ్ ఈక్వల్టా ఉషశ్రీ 1970ల్లోనే నన్నువక్తగా రమ్మని పిల్చిన వాళ్లకి మూడు కండిషన్లు పెట్టేను. నూరు, కారు, బీరు అంటే తెలిసిందికదా!

మధుర: తెలిసింది అయినా వింటే ఉషశ్రీనే వినాలి తింటే గారెలు తినాలి మీకోసమే నండూరి రామకృష్ణమా చార్య గారు బియ్యేలో తెలుగు లిటరేచర్ని పెట్టారట గదా భీమవరంకో

ఉషశ్రీ: నిజం నీవన్నది నిజం నిజం భీమవరం కాలేజీలో పెద్దాడ రామస్వామి గారి వక్తుత్వ వైభవాన్ని కళ్ళారా చూసి మనసార గ్రోలి ఆనందించాను

మధుర: సంప్రదాయ అభ్యుదయ విష్ణవ మార్గానికి జీవితం సాహిత్యం వారధిగా ఉండాలని మీ వాదన కాబోలు ఇవి పరస్పర విరుద్ధాలు కదా

ఉషశ్రీ: పైకి అలా కనిపించినా అంతరంగం అట్టడుగున అంతమందీ మానవులం అన్నట్లు అంతా ఒకటే అభ్యుదయ పరంపరాభివృద్ధి అంటే అదే

మధుర: సూర్యోదయం అని నాటకం రాసి ఇప్పుడు దేశమంతా భువన విజయాలు స్వర్గం అయేలాగున చేసింది మీదేనటగా యు ఆర్ ది గాడ్ ఫాదర్; లోక-పయూనీర్.

ఉష్రీ: ఆ పాపం కూడా నాదే. ఏవృత్తిలో పుట్టిన వాడు అనువంశికంగా ఆ వృత్తినే అవలంబిస్తే అతని జీవితానికి రక్షణ ఏర్పడినట్టే కదా. వృత్తి విద్యలను కాదనబట్టే మనకీనాడు ఈ దుస్థితి మానవత్వం ముందు, ధనం తర్వాత, అన్న దృక్పథం ఏర్పడితే సమాజం ఆరోగ్యవంతంగా ఉంటుంది.

మధుర: డబ్బుకోసం ఏ పనికైనా సిద్దపడే మనస్తత్వం రాక్షసప్రవృత్తికి దారి తీస్తుంది డిగ్నిటీ ఆఫ్ లేబర్ అత్యున్నత స్థానంలో ఉంటే ఆ సమాజం ఉన్నతంగా ఉంటుంది, పైన పనస ముళ్లు, లోన తీయన తొనలే, మొగలి రేకు కున్న ముళ్ల భంగి, మనసు వెన్నపూస మాట కారపూస చెలగు (శ్రీ ఉష్రీ-

ఉష్రీ: నన్ను ములగ చెట్టు ఎక్కించకు.

మధుర: అన్నీ ఒకెత్తు, అగస్త్యుడొక్కడూ ఒకెత్తు అన్నట్లు మీరు మీరే కాలం, మనుషులు, దేశం-మారినా మనుషుల మూల తత్వాల ఒక్కటే గనుక రామాయణ మహాభారతాలు పాఠవైనా కొత్తవే

ఉష్రీ: (శ్రీశ్రీనీ కృష్ణశాస్త్రినీ విశ్వనాథో సమానంగా అభిమానించి చేతులు కాల్చుకున్న పిచ్చివాడ్ని

మధుర: సిగరెట్లు తాగుతాడని మకెట్టుకున్న వాళ్లు, బొట్టు పెట్టుకుంటాడని కుర్రాళ్లు, అభ్యుదయ నిరోధకుడని అభ్యుదయంగాళ్లు కలిసి లెక్క చేసుకుంటారు మిమ్మల్ని, మీ చేత తిట్టించుకోవడం కూడా కుర్రాళ్లుకు సరదా.

ఉష్రీ: (నవ్వుతాడు)

మధుర: మీరు నవ్వుతే భీమవరం నవ్వి నట్టు ఉంటుంది

ఉష్రీ: నువ్వునవ్వుతే విజయనగరం నవ్వి నట్లు ఉంటుంది

మధుర: గాంధీగారు పోయినపుడు ఆ జనశోక సాగరం మధ్య సాక్షిభూతుడులా డిమెట్లో వ్యాఖ్యానం చేశాడు

ఉష్రీ: అతనే నాకాదర్శం కోహం? సోహం దాసోహం

మధుర: మీకు ఏ యూనివర్సిటీ డిలీట్ గాని కళాప్రపూర్ణ గాని ఇవ్వలేదేమి?

ఉష్రీ: 1976లో జిళ్లెళ్లమూడి అమ్మ అమృత హృదయం అందుకున్నా 1987 ఏప్రిల్ లో శృంగేరి శారదా పీఠాధిపతులు అమ్మవారి సమక్షంలో సత్కారం చేశారు కులాల వారిగా చేసే కళాప్రపూర్ణలాంటి సత్కారాలు నాకెందుకు?

మధుర: మీరెందుకు పనికివస్తారో అందుకు మిమ్మల్ని ఉపయోగించుకున్న దెవరు?

ఉష్రీ: 'స్వర్గ సీమ' సినిమాకోసం 'ఓహోపాపురమా' పాటరాసిన రజనీకాంతరావుగారు.

మధుర: హైదరాబాద్ వదిలారు మీరు బాగుపడ్డారు. గిరిశం లాటి వారికి సరిపడ్డట్లు మీకు..సరిపడదు కాకినాడ, రాజమండ్రి, భీమవరాలలో మీరు ఉపన్యసిస్తూంటే కొత్త సినిమా విడుదల నాడు హాటలో లాగజనం దేవాలయాలలో నిలబడి వింటం నాకు తెలుసు.

ఉప్పలీ: మనిషికి విజ్ఞానంతో పాటు సంస్కారం కావాలి గవర్నమెంటు రిజర్వేషన్లు ఇవ్వగలదు గాని సంస్కారం ఎక్కడుంది ఇస్తుంది దానికేలేదే?

మధుర: మతం ఈ జాతి జీవ రక్తం

ఉప్పలీ: మతం, భాష, పరిపాలనా వ్యవస్థ కలిపి జాతి అవుతుంది రాజకీయం మనకు ప్రాణం కాదు మతం ప్రాణం

మధుర: అయితే నెహ్రూ గారి సెక్యులరిజాన్ని మీరు ఆమోదించారా?

ఉప్పలీ: హిందూ మతంలోనే ఉంది ఆ సెక్యులర్ తత్వం

మధుర: సంస్కృతం మన అధికార భాష కావాలంటారు అవునా?

ఉప్పలీ: జాతి ప్రతిష్ఠను పెంచి మనకు శక్తి నిచ్చేది అదే, హిందీ కాదు

మధుర: బాహ్య ఆడంబరాలేవీ మతం కాదు మనస్సు నిర్మలంగా ఉండాలి

ఉప్పలీ: విశ్వ జనీనత మన మతానికి ఉన్నట్లు ఏ మతానికీ లేదు ఒక వ్యక్తి మీద ఆధారపడి అతని చుట్టూ అర్జిన కథలు కాదు మన మతం నీవెవరో తెలుసుకో అన్నిటి కంటే ఆత్మ సాక్షాత్కారం ముఖ్యం అహం బ్రహ్మాస్మి

మధుర: అయితే బుద్ధుణ్ణి మీరు అంగీకరించారా?

ఉప్పలీ: ఆత్మ పరమాత్మ అంగీకరించడు బుద్ధుడు అతీంద్రియాను భవం ఉందంటాడు యుక్తికి అతీతంగా నడచిన వాడే ప్రవక్త

మధుర: ఇతరుల నుంచి మనం నేర్చుకోవలసినది ఏమీలేదా?

ఉప్పలీ: నేను సర్వజ్ఞుణ్ణి, నాకే అంతా తెలుసునని ఎవ్వరైనా అనుకుంటే వారు మరణించినట్లే. గౌరవ ప్రతిష్ఠలు మనస్సు పెరిగి ఎత్తు మీద నీ వివేకం మీద ఆధారపడి ఉంటాయి

మధుర: (నవ్వుతూ) అయితే మనిషి మనిషిలా బతకాలంటారు మీరు శ్రీమంతుల చేతిలో పరిపాలనా చక్రం ఉంటే వాళ్లు సామాన్యులను పీల్చి పిప్పిచేస్తారు దోపిడీలు చేసి భోషాణాలు నింపుకుంటారు

ఉప్పలీ: జాతి ధర్మాన్ని సక్రమంగా అనుసరించినంత కాలం ఏ జాతికీ కీడు లేదు

మధుర: ఈ మతాన్ని వదిలి మనప్రాణ శక్తిని సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాదుల వైపు మళ్లిస్తే-

ఉప్పలీ: అది ప్రకృతి సహజం కాదే ప్రకృతికి విరుద్ధంగా నడచి మనం బ్రతక గలమా? నీ డ్యూటీ నువ్వు దీక్షగా చెయ్యి ఫలితం గురించి ఆలోచించకు కర్మణ్యే వాధికారస్త మాఫలేషు కదాచన-

మధుర: కుడి చెంప మీద కొడితే ఎడమ చెంప చూపించ మన్నాడు గదా ప్రభువు.

ఉప్పలీ: చూపించు కర్తవ్య పరాయణుడవై కర్మను ఆచరించటం నీ విధి ధర్మార్థ కామమోక్షాలన్నారూ మోక్షం ఒక్కటే చెప్పలేదు మన వేదం మొదటి మూడూ అనవసరం అనుకుంటే ఎలా?

మధుర: ఔను నిజం నీవన్నది నిజం, నిజం

మధుర: మీరు ఎవరికీ తలవంచలేదా?

ఉషశ్రీ: రేడియోలో నేను శలవంచ లేదు సాష్టాంగ పడింది ఒకే ఒక్కరికి దువ్వారి వెంకటరమణశాస్త్రిగారికి నాలుగు దశాబ్దాలు బాల వ్యాకరణం పారంచెప్పిన వ్యక్తి వారు డెబ్యుయ్యో పడిలో రేడియోకు (శ్రీనివాసన్ గారు రప్పించారు

మధుర: అక్కడ చిగురు కొమ్మయిన చేవ

మధుర: మీ పూర్తి పేరు?

ఉషశ్రీ: పురాణ పండ సూర్యనారాయణ దీక్షితులు

మధుర: గురువు?

ఉషశ్రీ: తండ్రిగారైన రామ మూర్తిగారే

మధుర: చేతి డబ్బుల్లో పత్రిక నడిపారంట-

ఉషశ్రీ: ఏ సముద్రం నిప్పుడు మేలు కుంటుందో ఎవరు చెప్పగలరు విశ్వశ్రీ విశ్వనాథ సాహిత్య సంచిక వేశా

మధుర: మిమ్మల్ని భీమవరం కాజీ నుంచి పంపించేశారంట

ఉషశ్రీ: పురాతన సంస్కృతికి వారసుణ్ణి కదా మా అమ్మగారి వస్తువులు లాకట్టు పెట్టి విశ్వశ్రీ వేశాను

మధుర: మీరు మందు పార్టీల్లో కూడా స్వస్తి అని నియమ పాలన చేస్తారంట మీ వాగ్దేవత గురువులు

ఉషశ్రీ: మా నాన్నగారే

మధుర: నహి కస్తూరి కాచార: శపథేన నివార్యతే (ఒట్టు పెట్టి కస్తూరి వాసనను వ్యాసించకుండ ఆసలేం)

ఉషశ్రీ: పూర్వం నేను వాల్మీకుల తపోవనంలో మొక్కలకు నీళ్లు పోసి ఉంటాను

మధుర: మీరు ఎవర్ని తిడితే వారు అడిగి కావాలని మళ్ళీ తిట్టించుకుంటున్నారు సగుక్కున్న వారే మిమ్మల్ని నెత్తిన పెట్టుకున్నారు యువకుల్ని సైంధవులనీ, కీచకులనీ తిట్టే వారంట గదా!

ఉషశ్రీ: మనల్ని తిట్టేవారే మనల్ని (పేమిస్తారు, పాగిడేవారు కాదు

మధుర: (శ్రీమత్పురాణంపండ నదీమల్ సూర్యప్రకాశ దీక్షిత! దీవ్యత్ రామాయణ భారతగాథా మహితార్థ కథన దక్ష! జయహో!

(ఆంధ్రప్రభ సచిత్రవారపత్రిక 21-08-1996)